

Pensionskassen for Farmakonomer
Att.: Direktionen

14.februar 2023

Ref. LMK

J.nr. 23-001840

Påbud om at ophøre med at stille krav til overførsler uden individuel saglig begrundelse

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Afgørelse

Finanstilsynet påbyder pensionskassen for Farmakonomer at ophøre med at stille krav om, at den modtagende pensionsordning ved overførsel fra pensionskassen skal være en obligatorisk arbejdsmarkedspension, medmindre der er et sagligt formål med at afskære overførslen set ud fra hensynet til den enkelte pensionstager, og at dette formål ikke kan opnås med mindre indgribende vilkår. Dette sikrer, at pensionskassens vilkår for overførsel er i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1779 af 6. september 2021 om god skik for forsikringsdistributører, hvor det fremgår, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder, jf. § 4, stk. 1.

ERHVERVSMINISTERIET

Påbuddet skal efterleves fra den dato, det er modtaget af pensionskassen. Det betyder, at pensionskassen ikke må afskære muligheden for overførsel fra denne dato, medmindre dette er sagligt begrundet i hensynet til den enkelte pensionstager.

Dokumentation for opfyldelse af påbuddet skal sendes til Finanstilsynet senest tre måneder efter modtagelse af påbuddet.

Baggrund

I november 2022 offentliggjorde Finanstilsynet en undersøgelse af mulighederne for at flytte en pensionsordning til en anden pensionsleverandør, når pensionstageren ikke længere, grundet overenskomstområde eller en obligatorisk firmaaftale, er bundet til én leverandør¹.

---

¹https://www.finanstilsynet.dk/Tal-og-Fakta/Rapporter/2022/Ufordringer_overforsel_pensioner_181122

Finanstilsynet konkluderede i den undersøgelse, at der fortsat fandtes hindringer, når pensionstagere ønskede at flytte deres pensionsordning til en ny pensionsleverandør, og at disse savnede en saglig begrundelse.

Finanstilsynet slog i undersøgelsen fast, at *vilkår om begrænsninger i adgangen til at flytte en pensionsordning efter endt tilhørsforhold er et byrdefuldt vilkår, hvorfor det skal være sagligt begrundet i et hensyn til pensionstagerens behov, hvis det skal leve op til kravet om redelig og loyal adfærd overfor disse.*

Finanstilsynet gav efterfølgende pensionsvirksomhederne en mulighed for at drøfte hindringerne med deres aftaleparter og vurdere deres vilkår i lyset af dels rapporten, dels en tidligere afgørelse om begrænsende vilkår hos PensionDanmark².

I tiden efter rapporten fik Finanstilsynet fortsat henvendelser vedrørende udfordringer med at overføre pensionsordninger mellem pensionsvirksomhederne.

En af henvendelserne var fra en pensionstager, som var blevet selvstændig og som i den forbindelse ville flytte sin pensionsordning fra PKA. PKA svarede pensionstager, at dette kun var muligt, såfremt den nye ordning var oprettet som led i et ansættelsesforhold. PKA havde ikke angivet yderligere begrundelse eller uddybning for, hvorfor det ikke var muligt at flytte ordningen.

Det var ud fra henvendelsen ikke muligt at se hvilken pensionskasse den pågældende pensionstager ville flytte sin ordning fra. Finanstilsynet besluttede derfor at bede alle fire pensionskasser i PKA-fællesskabet om at redegøre for, hvilken saglig begrundelse den havde for at have et sådan vilkår, set i lyset af Finanstilsynets undersøgelse, samt om samme undersøgelse havde givet anledning til planlagte ændringer i vilkårene.

Pensionskassens redegørelse

Pensionskassen for Farmakonomer svarede Finanstilsynet med en redegørelse den 20. februar 2023. Her redegjorde de kort for, at alle overførselsanmodninger til ordninger, som ikke var obligatoriske arbejdsgiverordninger, blev afvist i henhold til deres vilkår § 21, stk. 2:

"Ved overgang til ansættelse, der er forbundet med ret til medlemskab af en anden pensionskasse eller en forsikringsmæssig pensionsordning, kan udtrædelsesgodtgørelsen overføres til denne som indskud til forhøjelse af pensionen."

---

² https://www.finanstilsynet.dk/Tilsyn/Tilsynsreaktioner/Paabud/2021/Paabud_PD

Arbejdsbeskrivelsen af overførselsprocessen slog fast, at der kun overføres til anden *obligatorisk* pensionsordning, når der er tale om en overenskomstordning.

Pensionskassen anførte, at Finanstilsynets undersøgelse ikke havde ført til nogen ændringer i vilkår eller forretningsgange, men at Finanstilsynets undersøgelse også først var sat på dagsordenen på bestyrelsesmødet i juni 2023.

Det medsendte referat fra bestyrelsesmødet i pensionskassen den 1. december 2022, viste, at direktionen havde orienteret bestyrelsen om undersøgelsen, og det forhold, at Finanstilsynet havde fremhævet bl.a. de selvstændiges udfordring med at overføre deres ordning til en ny privat ordning, som de oprettede i forbindelse med deres selvstændige virke.

Finanstilsynet udbad sig på den baggrund en supplerende redegørelse, hvor pensionskassen på baggrund af undersøgelsens konklusioner i 2022, blev bedt om at redegøre for, hvilke saglige begrundelser der lå til grund for begrænsningen af overførslerne. Pensionskassen blev endvidere bedt om at bekræfte, at deres vilkår betød, at selvstændige pensionstagere ikke kunne overflytte deres tidligere ordning i pensionskassen, såfremt den nye ordning ikke var en arbejdsgiverordning – uagtet at det modtagende selskab både kunne håndtere at modtage den livsvarige livrente og kunne håndtere at modtage den tidligere PKA-ordning med et krav, om at værdien af denne ikke kan genkøbes før rette opnået pensionsalder.

På spørgsmålet om en saglig begrundelse for begrænsningen af pensionsoverførsler, anførte pensionskassen, at det var *"et væsentligt element i den danske model, at arbejdsmarkedets parter havde ret til at lave aftaler vedrørende arbejdsmarkedet. [...] I overenskomsterne har arbejdsmarkedets parter besluttet, at en del af lønnen indbetales til en pensionsordning i PKA, for at sikre arbejdstager en livslang forsørgelse. Ønskerne til sammensætningen af denne forsørgelse følger først og fremmest af overenskomsterne, men er også nedfældet i statens cirkulære for bidragsdefinerede pensionsordninger og Danske Regioners Pensionspolitik. På denne baggrund har arbejdsmarkedets parter formuleret en række vilkår for PKA, som er vedtaget af medlemmerne på generalforsamlingen, og efterfølgende godkendt af arbejdsmarkedets parter. Der er en begrænsning i forhold til overførsel til andet selskab, der har til formål at sikre, at pengene indbetalt via overenskomsten fortsat anvendes til det af parterne aftalte formål, som primært er livslang forsørgelse efter pensionering. Begrænsningen på overførsel til obligatorisk pensionsordning gælder kun for den obligatoriske del af ordningen i PKA. Har et medlem en privat supplerende opsparing, kan denne overføres frit. Medlemmerne har*

også mulighed for privat at videreføre den obligatoriske ordning i PKA, under uændrede vilkår.”

Pensionskassen bekræftede også, at vilkåret begrænsede overførsler til ordninger oprettet af selvstændige, og dette gjaldt også selvom modtagende selskab godt kunne håndtere både den livsvarige pension og at klausulere overførslen mod genkøb før pensionsalder.

Pensionskassen havde drøftet vilkåret i bestyrelsen på deres bestyrelsesmøde i juni. Pensionskassen havde vedlagt referat fra bestyrelsesmødet, hvor direktionen havde præsenteret problemstillingen. Det blev her fremhævet, at vilkåret er i overensstemmelse med alle andre arbejdsmarkedspensionskasser, at der er få medlemmer, der får afvist en overførsel, og at betingelsen er formuleret med og godkendt af arbejdsmarkedets parter.

Bestyrelsen besluttede at fastholde de nuværende overførselsregler, med krav om overførsel til obligatorisk arbejdsgiverbetalt ordning for den overenskomstmæssige del af pensionsordningen.

Høring

Afgørelsen blev sendt i høring hos pensionskassen den 8. september 2023, og PKA valgte at give et fælles høringssvar for de fire pensionskasser den 12. oktober 2023. I dette høringssvar rejste de bl.a. spørgsmål om Finanstilsynets hjemmel til påbuddet.

Der blev efterfølgende holdt et møde mellem Finanstilsynet og PKA den 18. januar 2024. Herefter tog PKA påbuddet til efterretning med enkelte bemærkninger, som blev imødekommet.

Retligt grundlag

Finansielle virksomheder skal drives i overensstemmelse med redelig forretningsskik og god praksis indenfor virksomhedsområdet. Det fremgår af § 67, stk. 1, i lov om forsikringsvirksomhed. Forsikringsdistributører, herunder forsikringsvirksomheder, skal handle redeligt og loyalt overfor deres kunder. Det fremgår af § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører. Der er tale om en retlig standard, som skal fortolkes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende samfundsnormer.

Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet finder, at forpligtelsen efter reglerne om god skik til at handle redeligt og loyalt ikke afskærer muligheden for, at en aftale kan indeholde

vilkår, som begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge, men at vilkår om begrænsninger i adgangen til at flytte en pensionsordning efter endt tilhørsforhold, er et byrdefuldt vilkår. En sådan hindring eller begrænsning skal derfor være begrundet i saglige hensyn til pensionstagerne og være proportionale i forhold til vilkårets formål.

Pensionskassen fremhæver den danske model som en saglig begrundelse for at have en begrænsning af adgangen til at overføre pensionsordninger, da modellen indeholder en ret for arbejdsmarkedets parter til at lave aftaler vedrørende arbejdsmarkedet. Vilklårene er vedtaget af medlemmerne på generalforsamlingen og efterfølgende godkendt af arbejdsmarkedets parter.

Det er Finanstilsynets opfattelse, at pligten til at handle redeligt og loyalt også omfatter pensionsordningernes aftalevilkår og betingelser. Finanstilsynet vurderer, at den omstændighed, at aftalen er blevet til ved overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilklårene er i overensstemmelse med god skik.

Pensionskassen fremfører, at det er aftaleparternes ønske, at de penge, som indbetales til ordningen under den overenskomstmæssige ansættelse, skal bruges til livslang forsørgelse efter pensionsalderen er opnået, og derfor ikke må kunne hæves før opnået pensionsalder. Finanstilsynet finder, at dette i sig selv er et sagligt hensyn. Men pensionskassen erkender samtidig, at det ikke gør nogen forskel for begrænsningen, at det modtagende selskab erklærer sig i stand til at både oprette en livslang pension med overførslen og håndtere en klausul, som sikrer, at pengene fra overenskomsten ikke kan genkøbes til frie midler før pensionsalder er opnået.

Finanstilsynet finder derfor, at pensionskassen ikke har anført en saglig og proportionel begrundelse for at afskære adgangen til at overføre en pensionsordning henset til, at dette formål vil kunne opnås ved en klausul om, at ordningen ikke kan genkøbes til frie midler.

Pensionskassen har ikke dokumenteret, at der foreligger en saglig begrundelse for krav fra overenskomsternes parter om, at overførsel kun kan ske til obligatoriske ordninger. Henvisningen til statens cirkulære om bidragsdefinerede pensionsordninger tilvejebringer heller ikke et argument om et sådan krav. Det bemærkes, at Medarbejder- og kompetencestyrelsen overfor Finanstilsynet har afvist, at cirkulæret indeholder et krav om at den modtagende ordning skal være en obligatorisk ordning.

Ordninger oprettet før den 1. maj 2007 kan tidligst udbetales ved pensionstagers 60. år. Er ordningen oprettet efter den 1. maj 2007 og inden den 31. december 2017, kan ordningen tidligst udbetales fem år før folkepensionsalder. Er ordningen oprettet efter den 1. januar 2018, kan den tidligst udbetales

tre år før folkepensionsalder. Pensionsbeskatningsloven rummer dog mulighed for, at pensionstager kan tage sin tidligste pensionsalder med sig til en nyoprettet pensionsordning, hvis ordningen flyttes indenfor 12 måneder såfremt nyoprettet ordning er privat og indenfor 36 måneder, såfremt den nyoprettede ordning er en arbejdsgiverordning. Ved sådan en flytning får hele den nye ordning den gamle pensionsalder. Pensionstager mister selvfølgelig ikke retten til tidlig pension på den gamle ordning, hvis ikke den flyttes med, men har så to ordninger – en der kan udbetales ved f.eks. alder 60 år, og en der først kan udbetales tre år før pensionstagers folkepensionsalder.

Det er Finanstilsynets opfattelse, at hvis et vilkår om begrænsning af overførsel kan medføre, at en pensionstager mister muligheden for at overføre og videreføre rettigheden til tidligere pensionsalder, så skal det forhold indgå i vurderingen af vilkårets saglighed.

Tidligere pensionsalder er ikke nødvendigvis en rettighed alle pensionstagere vil gøre brug af, men Finanstilsynet vurderer, at det er en vigtig rettighed, som kan blive aktuel, hvis f.eks. pensionstager grundet helbredsudfordringer ønsker at gå før på pension.

På baggrund af ovenstående er det Finanstilsynets samlede vurdering, at det er i strid med forpligtelsen til at handle redeligt og loyalt overfor pensionstageren, at forsikringsbetingelserne indeholder et vilkår, der alene tillader flytning til obligatoriske arbejdsmarkedspensioner, uden at pensionskassen har fremført en saglig begrundelse for denne begrænsning, der er proportional i forhold til vilkårets formål, jf. § 67, stk. 1 i lov om forsikringsvirksomhed og § 4 i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører.

Finanstilsynet påbyder derfor pensionskassen for Farmakonomet at ophøre med at stille krav om, at den modtagende pensionsordning ved overførsel fra pensionskassen, skal være en obligatorisk arbejdsmarkedspension, medmindre der forefindes en individuel saglig begrundelse til at beskytte den enkelte pensionstager, og at dette formål ikke kan opnås med mindre indgribende vilkår.

Klagevejledning

Finanstilsynets afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest fire uger efter, at den er modtaget. Det følger af § 309, stk. 1, i lov om forsikringsvirksomhed. Klagen skal sendes via Digital Post, pr. e-mail til ean@naevne-neshus.dk eller pr. post til Erhvervsankenævnets sekretariat, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet. Yderligere information om klagegebyr og opsættende virkning kan findes på Erhvervs-

ankenævnets hjemmeside, <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/erhvervsankenævnet/>, og i bekendtgørelse nr. 1135 af 13. oktober 2017 om Erhvervsankenævnet.

Offentliggørelse

Det følger af § 292 i lov om forsikringsvirksomhed, at Finanstilsynet skal orientere offentligheden om sager, som er behandlet af Finanstilsynet, og som er af almen interesse eller af betydning for forståelsen af god skik, jf. § 67, stk.1 i lov om forsikringsvirksomhed, og bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Finanstilsynet finder, at denne sag er af almen interesse, og har betydning for forståelsen af god skik, jf. § 67, stk.1 i lov om forsikringsvirksomhed. Påbuddet vil derfor blive offentliggjort på Finanstilsynets hjemmeside.